

Geçmişini Unutmak Yıldızlı Bir Yalan

Üstünde yaşadığımız toprak için yarıda kalmış düşler ve ayrılıklar doğan güneş ve esen rüzgâr kadar sıradan. Yüz yılı aşkındır barışamadığımız, kapatamadığımız yaralar ise bugün hala nesiller öncesinin acılarını üstlenmemizle sonuçlanıyor. Bu kökleşmiş yaraların politikalar üretmek dili, mekanları, isimleri değiştirerek kendisini gündelik yaşantımızın bir parçası haline getirmesini kanıksamış haldeyiz.

Hayatımıza nüfuz etmek için karşısına çıkan her fırsatı değerlendiren bu politikalar aynı sofrayı paylaştığımız bütün renkleri ortadan kaldırmak istiyor. Buna rağmen renklerini saklamaktan vazgeçmeyen, kendisini gizlemeyen, bir güvercin tedirginliğinde hapsolsa da ait olduğu yeri terk etmeyenler hala var. Politikaların ayrılığı körüklediği, yaraları var etmek için elinden geleni yaptığı anlar ise her daim olmaya devam edecek. İnşa edilmeye çalışılan bu ayrılık ise onun yapaylığını fark edenler olduğu sürece temelsiz kalmaya mahkûm. "Tarihsel" düşmanlıklar etnik ve dini farklılıkları karşıtlıklar olarak sunmaya devam edecek. Bu ayrıştırma politikaları geçmişimizi unutmamızı istemez; aksine yaraları açık, öfkeyi diri tutacak şekilde hafızamıza kazımamızı ister. Hatırımızı ihtiyaç duyduğu kutuplaşmayı daimi kılacak şekilde biçimlendirir.

Günümüzde yaygın olarak "Kırmızı Kilise" adı ile anılan Surp Kevork Kilisesi Mardin'deki en eski ibadethanelerden birisidir. Yapının kuruluşu 5. yüzyılın başlarına tarihlenmektedir. 1822'de Piskopos Hovakim Tazbazyan tarafından yaptırılan onarım sırasında Kilise'nin MS. 420 yılında yapıldığına dair, mermer bir kitabe bulunmuştur. Yapının günümüzdeki mimari biçimine 19.yüzyılda kavuşmuş olduğu düşüncesini hakimdir. 1915'te yaşanan tehcir sürecinde Mardin bir geçiş bölgesi olmuştur. Ülkenin kuzeyinden güneye göç eden Ermeni ailelerin pek çoğunun yolu Mardin'den geçmiş, bir çok yetim çocuk şehirde kalmıştır. Mardin Surp Kevork ve Surp Hosvep Kiliseleri askeri kışla ve tehcirde yetim kalmış çocuklar için yetimhane olarak kullanılmıştır.

Geçmişini Unutmak Yıldızlı Bir Yalan, yapay zıtlıklar ve şiddet kullanarak şekillendirilen hafızanın dayatmalarına karşı barışmayı öneriyor. Anadolu'nun kimliklerini reddetmeyen kapsayıcı bir "biz" tanımıyla birlikte sergi 420 yılından beri ayakta kalan Surp Kevork Kilisesi'ni mesafelerimizi bir kenara bırakma mekanı olarak kullanıyor. Bugünkü yapay zıtlıklardan, ayrışmalardan, öfkeden ve savaştan daha önce bu topraklarda olan kilise bugün bir türlü kapatamadığımız yaralardan öncesini bize hatırlatıyor. Kökleşmiş zannettiğimiz ayrılıkların tohumlarının henüz ekilmediği dönemlerin bir şahidi olan Kırmızı Kilise geçmişimizin birlikte yoğurulduğunun bir kanıtı.

Geçmişini Unutmak Yıldızlı Bir Yalan kinle şekillendirilmiş geçmişimizle bir yüzleşme önerirken yaşanan acılar için yas tutmaktan ziyade yeni, aydınlık bir geleceği kutluyor. Sergi, açık yaralardan gözlerimizi kaçırmadan da geleceğe dönebileceğimiz fikriyle kurgulanacak bu yeni geleceği hiçbirimizi dışarıda bırakmadan hayata geçirmeyi öneriyor.

Sanatçılar: Abdullah Güler, Eşref Yıldırım, Eylül Ersöz, Ferhat Özgür, İlayda Bekdemir, Mehmet Sait Tunç, Nejbir Erkol, Zafer Akşit

Küratör: Deniz Özgültekin